

Deze motie werd verworpen. Bij haar bestrijding bleef men te zeer hangen aan de voorstelling, dat *de tegenwoordige* C. O. voor deze vertegenwoordigende taak niet geschikt zou zijn, o. a. omdat haar bestuur alleen uit huisartsen bestaat. De juistheid van deze voorstelling daargelaten, is dit geen principieel argument. Men kan niet volhouden, dat *een* orgaan (bestuur der C. O.) niet de belangen van huisartsen en van specialisten behartigen kan. Want wanneer C. O. en C. V. als gelijkwaardig naast elkander worden geplaatst en het af en toe niet eens kunnen worden, zal toch weer één orgaan, het hoofdbestuur, een beslissing moeten zoeken, die op billijke wijze met de onderling tegenstrijdige belangen rekening houdt. Men is nu eenmaal gewoon de C. O. als de vertegenwoordiging, althans in de eerste plaats, van de huisartsen te beschouwen. Dat komt eenvoudig, omdat, toen zij optrad, de huisartsen nog alleen aan bod waren, om het zoo uit te drukken, en eerst later ook de specialisten-belangen op den voorgrond traden. Acht men afzonderlijke organisatie dezer laatsten noodig, dan moet die ook voor de huisartsen in het leven geroepen worden; daartegen is ook naar mijn meening niet zooveel bezwaar; het geopperde bezwaar althans, dat, als men dien weg op gaat, ook andere organisaties — van officieren van gezondheid, van ambtenaren, enz. — noodig zullen zijn, lijkt mij veel meer van theoretische dan van praktische waarde. Die beiden moeten dan door de C. O. worden gehoord en geraadpleegd, maar de principieele eisch, dien mijn motie in de eerste plaats bedoelde uit te drukken, is, dat er maar één naar buiten optredend orgaan op ziekenfondsgebied mag zijn. Buitenstaanders, ziekenfondsen, besturen van welken aard ook moeten op dit gebied niet met verschillende meer of minder zelfstandige lichamen te onderhandelen hebben. Dit dunkt mij een minimum-eisch van vitaal belang voor onze Maatschappij. Geheel afzonderlijk staat de vraag van de bevoegdheid om een referendum uit te lokken (voorgesteld art. 54⁷); zoo iets is alleen toelaatbaar op het standpunt, dat twee afzonderlijke groepen in onze Maatschappij zóó volstrekt zonder collegialiteit, zonder vertrouwen of welwillendheid, zóó als vijanden tegenover elkander mogen staan, dat onderling tegenstrijdige belangen niet door eerlijk overleg (het toekomstprogramma N.B. voor alle volken der aarde) tot verzoening zijn te brengen. Het lijkt daar nu wel veel op, maar dat zet men niet officieel in zijn reglement.

Hierom publiceer ik mijn motie en verzoek dringend, dat zij door één of meer afdelingen worde overgenomen.

s-Gravenhage, 28 Januari 1918.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

MIKROSKOPISCHE VERANDERINGEN IN DE HUID TENGEVOLGE VAN DEN ELECTRISCHEN STROOM.

Collega ALBERTI vraagt zich af, of de door mij beschreven afwijkingen wel moeten worden uitgelegd als een coagulatie-nekrose, „dat is een nekrose met daaropvolgende stolling van het weefsel”. Hij schijnt er niet aan te denken, dat er ook een plotselinge celnekrose bestaat, waarbij een zeer snelle stolling van de geheele cel plaatsheeft, bijv. door onze fixatievloeistoffen of door hoge temperatuur. Ik mag bij hem als bekend veronderstellen, dat bij dezen vorm van versterf de cellen „gestold” kunnen zijn, zonder dat hun kernen reeds het vermogen hebben verloren om zich op de gebruikelijke wijze te laten kleuren. Dat veranderde chromatineverdeeling in de kernen, waardoor deze haar kernstructuur niet zoo goed laten herkennen en een donkerder kleur aannemen, op een „karyorrhesis” zou wijzen, wil ik als een lapsus calami van hem beschouwen; ALBERTI heeft hier *pyknose* moeten bedoelen. Dat dit „toch nog geen nekrose genoemd (mag) worden en zeker geen nekrose met daarop plaats gehad hebbende coagulatie” (ALBERTI) is een opmerking, die niet bewijst, dat hij de hier ter sprake komende begrippen in alle klaarheid voor zich ziet. Verder zou hij, wat de verandering der bindweefselbundels betreft, eerder geneigd zijn te denken aan een hyaline ontarding van het bindweefsel. Hij diende echter te weten, dat bij nekrose de intercellulaire stof o. a. kan opzwellen. Dit, in verband met het feit, dat in het door mij beschreven geval de dood spoedig na de werking van den stroom moet zijn ingetreden en mede in

verband met het vermeerderde volumen van de bewuste plek, pleiten geenszins tegen een snel opgetreden nekrose door stolling. (In ALBERTI's geval II werd die eigenaardige grijswitte plek trouwens ook afgestooten!)

Collega ALBERTI's bevoegdheid op mikroskopisch gebied ken ik niet, maar het is toch onvoorzichtig om zonder praeparaten bekeken te hebben zulke losse opmerkingen bij wijze van kritiek neer te schrijven. Ik ben hem echter erkentelijk ervoor, dat hij mijn wensch deelt om meer materiaal tot onderzoek in mijn bezit te krijgen. Helaas, ontving ik nog niets van dien aard.

Groningen, 28 Januari 1918.

C. W. G. MIEREMET.

INVERSIO UTERI.

Naar aanleiding van het stuk over „Inversio uteri” van J. G. DE LINT in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* van 2 Juni 1917 kan ik niet nalaten een door mij bij een inlandsche vrouw waargenomen geval te vermelden.

Op den avond van den 20sten December 1916 werd ik geroepen voor een verlossing bij een inlandsche vrouw, die door een inlandsche vroedvrouw geholpen was en waarbij iets niet in den haak moest wezen. Uit de scheede hing toen de volledig geïnverteerde baarmoeder met de placenta nog daaraan vast en ten deele rustend op de vuile baleh-baleh. De repositie lukte gemakkelijk, waarna de placenta met de hand verwijderd werd en de baarmoeder met jodoformgaas getamponneerd. Zeer verbaasde het mij toch, dat het kraambed bij deze groote kans tot besmetting ongestoord verliep en dat de vrouw reeds na twee dagen, niettegenstaande mijn uitdrukkelijk verbod, weer haar huishoudelijke bezigheden begon. De vrouw beviel voor de tweede maal. Vermoedelijk was hier de oorzaak der inversie het trekken aan de navelstreng wegens het lang wegblijven van de vastzittende placenta; een bekentenis kon ik echter niet van de vroedvrouw verkrijgen. Bovenstaande levert weer een bewijs van de bijzondere geneeskraft bij onze primitieve natuurvölkeren.

Beredaë (Timor),
20 September 1917.

H. A. CORNELIUS,
off. v. gez. 2de kl. I. L.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Keuring van levensmiddelen.

Door de regeering is bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp, dat tot strekking heeft door het geven van wettelijke voorschriften te bevorderen, dat eet- en drinkwaren en gebruiksartikelen zullen worden gekeurd. In het ontwerp worden al deze te keuren stoffen samengevat onder den naam „waren”, en worden daaronder verstaan: eetwaren (uitgezonderd vleesch, vleeschwaren en visch), drinkwaren, en gebruiksartikelen, die worden gebezigd voor de bereiding, de vervaardiging, de samenstelling of de bewaring van eet- of drinkwaren, voor zoover zij voor het verkeer bestemd of in het verkeer gebracht zijn. Vleesch enz. is uitgezonderd, omdat de keuring daarvan bijzondere eischen stelt en omdat reeds bij de Kamer aanhangig is een wetsontwerp op de keuring van vleesch en vleeschwaren¹⁾.

In de memorie van toelichting zegt de minister van binnenlandsche zaken, dat regeeringsbemoeiing met het gehalte van de voedingsmiddelen zóó voor de hand ligt, dat verdediging van dit ontwerp haast overbodig is. Hij herinnert er aan, dat de rijkswetgever zich alleen in een paar artikelen van het Wetboek van Strafrecht bemoeit met de bescherming van leven en gezondheid tegen ondeugdelijke levensmiddelen, maar deze zijn volslagen ontoereikend gebleken ter wering van het kwaad. Integendeel zijn vermenging en bereiding van levensmiddelen met schadelijke of waardelooze stoffen hand over hand toegenomen. De volksgezondheid wordt geschaad

¹⁾ Zie dit *Tijdschrift*, 1913, I, bldz. 648; 1914, I, bldz. 587 en 1409.